

Liz
Behmoaras
Lale
Pudding
Shop

—
Türk
Edebiyatı
Roman
—

LİZ BEHMOARAS KİTAPLARI

Türkiye’de Aydınların Gözüyle Yahudiler

Kimsin Jak Samanon?

Yüzyıl Sonu Tanıklıkları

Mazhar Osman: Kapalı Kutudaki Fırtına

Bir Kimlik Arayışının Hikâyesi

Suat Derviş: Efsane Bir Kadın ve Dönemi

Sevmenin Zamanı

Sen Bir Başka Gittin

Alman Subayın Evi

Lale Pudding Shop

Köpük

Küçük Dev Kadın Azra

LALE PUDDİNG SHOP

Toplu Eserler – 6

Yazan: Liz Behmoaras

Yayına hazırlayan: Sevim Erdoğan

Yayın hakları: © 2026 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Doğan Kitap’ta 1. baskı / Mart 2020

2. baskı / Mart 2026 / ISBN 978-625-8593-21-1

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Geray Gençer

Sayfa uygulama: Taylan Polat

Baskı: Ayhan Matbaa Basım San. Tic. Ltd. Şti.

Mahmutbey Mah. 2622 Sok. No: 6/41

Bağcılar - İSTANBUL

Tel. (212) 445 32 38 / Faks (212) 445 05 63

Sertifika no: 44870

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Lale Pudding Shop

Liz Behmoaras

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

Bakan, dinleyen anlamaya çalışan bir yazar: Liz Behmoaras

2025 yılında aramızdan ayrılan Liz Behmoaras, ardında yalnızca kitaplar değil; dikkatle bakmayı, dinlemeyi ve hatırlamayı öğreten güçlü bir yazarlık tavrı bıraktı. Gazeteci, çevirmen, editör ve yazar kimliklerini birbirinden ayırmayan Behmoaras için yazmak; tanıklık etmek, sorumluluk almak ve çoğu zaman zor ama gerekli soruları ısrarla gündemde tutmak demekti.

Gazetecilikten biyografiye, söyleşiden romana uzanan yazarlık serüveni boyunca Liz Behmoaras, yazıya hep bir sorumluluk duygusuyla yaklaştı. Bu nedenle metinlerinde kimlik, aidiyet, hafıza ve birlikte yaşama meselelerine yer verdi.

Biyografi kitaplarında, kişisel hafızayla tarihsel anlatı arasındaki geçişken alanı yokladı. Söyleşi kitaplarında entelektüel tartışmaları gündelik dilin içine çekti. Romanlarında ise geçmişin bugünle nasıl konuştuğunu, sessiz kalanların hikâyelerinin nasıl yankılandığını işledi. Türler değişse de metinlerin merkezindeki odak noktası aynı kaldı: görmezden gelineni görünür kılmak, kolay cevaplardan kaçınmak, karmaşıklığı olduğu haliyle bırakabilmek.

1950 yılında İstanbul'da doğan Liz Behmoaras, Fransızca, Türkçe, İspanyolca ve Rumcanın konuşulduğu çok dilli bir evde büyüdü.

Notre Dame de Sion Fransız Lisesi'nden mezun olduktan sonra çeşitli yayınevleri için edebi çeviriler yaptı; yerli ve yabancı yayın kuruluşlarında serbest gazeteci olarak çalıştı. 1986-1996 yılları arasında *Şalom* gazetesinde görev aldı. Bu süreçte *Nokta* dergisine, *Yeni Yüzyıl* ve *Cumhuriyet* gazetelerine; ayrıca Fransa'da yayımlanan *Libération*, *L'Arche* ve *Tribune Juive* gibi yayın organlarına yazılar yazdı.

Yazarlığa bir söyleşi kitabıyla adım attı. *Türkiye'de Aydınların Gözüyle Yahudiler*'in (Gözlem Yayınları, 1993) ardından yayımlanan *Kimsin Jak Samanon?* (Sel Yayıncılık, 1997) biyografi türündeki ilk çalışması oldu. Büyükannesinin anılarını merkeze alan bu kitapta, Osmanlı'dan Cumhuriyet'e uzanan çalkantılı bir tarihsel dönemi; cemaat yaşamının gündelik pratiklerini ve devletle kurulan ilişkiyi kişisel bir anlatı çerçevesinde ele aldı.

Yüzyıl Sonu Tanıklıkları / Akdenizlilik, Kimlik ve Entelektüalizm Üzerine... (Sel Yayıncılık, 1998) adlı kitabında Amin Maa-louf, Orhan Pamuk, Bernard-Henri Lévy, Umberto Eco ve

Çetin Altan gibi isimlerle yaptığı kapsamlı sohbetleri bir araya getirdi.

Ardından gelen biyografi kitaplarında, yakın tarihin farklı yüzlerine odaklandı. İki yıllık titiz bir araştırmanın ürünü olan *Mazhar Osman: Kapalı Kutudaki Fırtına*'da (Remzi Kitabevi, 2001) Mazhar Osman'ın hayatını edebi bir anlatıyla romanlaştırdı. *Bir Kimlik Arayışının Hikâyesi*'nde (Remzi Kitabevi, 2005), Kemalizm ve Türkçülük ideolojileriyle güçlü bağlar kurmuş Moiz Kohen'in, bilinen adıyla Munis Tekinalp'in yaşamını merkeze aldı. Ardından *Suat Derviş: Efsane Bir Kadın ve Dönemi* (Remzi Kitabevi, 2008) geldi. Bu çalışmada Suat Derviş'i sınıf, siyaset, kadınlık ve yazarlık gerilimlerini aynı bedende taşıyan, çok katmanlı bir figür olarak ele aldı. Kitap Bulgarca ve Arapçaya çevrildi.

Bu arada Ayşe Kulin, Alev Alatlı ve Nurşen Mazıcı ile ortak bir çalışmaya imza attı: *Yalnız Değilsin* (Destek Yayınları, 2009). Bu kadınları birleştiren ortak payda, Türkiye'ye duydukları derin bağıdır.

Liz Behmoaras'ın romana geçişi, yine tarihsel bir dönemi arka plana aldığı *Sevmenin Zamanı* (Doğan Kitap, 2011) ile oldu. Bu kitabı Rusçaya ve Macarcaya çevrildi. Ardından *Sen Bir Başka Gittin* (Doğan Kitap, 2015), *Alman Subayın Evi* (Doğan Kitap, 2017), *Lale Pudding Shop* (Doğan Kitap, 2020) ve *Köpük* (İthaki Yayınları, 2023) yayımlandı. Söyleşi ve biyografi kitaplarında olduğu gibi romanlarında da kimlik, aidiyet ve hafıza sorunlarına odaklanmayı sürdürdü.

Liz Behmoaras, son kitabı *Küçük Dev Kadın Azra* (Kırmızı Kedi, 2024) yayımlandıktan kısa bir süre sonra, 14 Şubat 2025'te aramızdan ayrıldı.

Doğan Kitap olarak, yazarın uzun süredir baskısı bulunmayan ilk kitaplarını da kapsayan külliyatını okurla buluşturmaktan mutluyuz. Zaman içinde erişimi zorlaşmış bu metinlerin bugün hâlâ güncelliğini ve düşünsel önemini koruduğuna inanıyoruz. Bu külliyat, Liz Behmoaras'ın metinlerinin farklı dönemlerde yeni anlamlar üretebildiğine ve okurla yeni karşılaşmalara açık olduğuna duyulan inançla hazırlandı. Çünkü bu metinlerde hatırlama, yüzleşme ve birlikte yaşama soruları her okumada yeniden karşılık buluyor.

Sevgili Liz Behmoaras'ı, üretkenliği kadar nezaketi, dinmek bilmeyen merakı ve araştırma tutkusuyla da hatırlayacağız.

Anısına saygıyla...

Doğan Kitap

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

Metin'e...

Onlar dünyayı giyindikleri, yaşadıkları gibi bir yer yapmak, kendilerine benzetmek istiyorlardı. Yirmili yaşlarındaydılar ve aile yuvalarını terk edip her neresi idiyse yaşadıkları şehri Katmandu'dan ayıran binlerce kilometreyi tepmekten ürkmüyorlardı.

Onlara hippie ya da çiçek çocukları deniyordu.

En çulsuzları otostop yapıyordu. Daha becerikli olanlar, ceplerinde üç beş kuruş bulunanlar, minibüs kiralayıp onu günün modasına en uygun şekilde rengârenk boyuyor ve süsleyip yola koyuluyorlardı. Ya da Amsterdam'daki Goa durağından kalkan, Who'ların bir şarkısında sözü edilen uyuşturucu maddelere atfen, "Magic Bus" adlı otobüse biniyorlardı.

Anadolu'nun bozkırlarını, Kapadokya'nın peribacalarını, İran'ı ve Afganistan'ı geçtikten sonra Himalaya Dağları'nın çevrelediği Katmandu'da son bulan bu çılgın yolculuğun, biraz soluklanmak, bazen de biraz para toplamak için kaldıkları ilk durağı, İstanbul'da Sultanahmet Meydanı ve civarıydı.

Özellikle de adını "Pudding Shop" a çevirdikleri bir muhalebeci.

Orada ve başka yerlerde rastladıkları gençlerle, kaçınılmaz olarak bir etkileşime giriyorlardı... Türkiye'de ise baskıyı, eşitsizliği ve geri kalmışlığı kendine yakıştıramayan ve buna kar-

şı çıkmak için her türlü bedeli ödemeye hazır bir gençliğin çoktan başlamış olan arayışı artık doruk noktasına ulaşmıştı.

Haliyle bir romana konu olmaya deęecek kadar ilgi çekici bir etkileşimdi bu.

Bu bir roman... İçinden, Türkiye’de ve dünyada 1960’lı yılların neredeyse tüm düş ve serüvenlerinin geçtiği... Başkaldırmalar, aşklar, tehlikeli oldukları kadar coşku dolu deneyimler, dünya istenen şekle girene kadar inatla, ısrarla aykırı yaşama kararı ve tüm bunların getirdiği düş kırıklıkları.

Ama roman diye bir şey var mı, az ya da çok maskelenmiş yaşamöykülerinin bir toplamı, bir karışımı, bir sentezi olmayan?

Sözünü ettiğim olayların ve kişilerin bazıları kurgu, bazıları ise değil. Kişilerden gerçekten yaşamış olanların adlarını değiştirip izlerini iyice bulanıklaştırdım elbette. Fakat hepsinin gerçek adları bende saklı ve birkaçı dışında onları hep büyük bir sevgiyle anıyorum.

Zira Türk ya da yabancı olsun, bu gençlerin her biri, 20. yüzyıla damgasını vuran büyük değişimlere minicik de olsa bir katkıda bulunmuştur.

Cenazeye katılanların her biri, mezarlığın değişik noktalarında ve değişik konumlarda dururken bir satranç tahtasının üstünde sabit birer taş gibiydiler. Kimileri piyondü, kimileri kale ya da at veya fil. Tabii bir vezir, bir de şah vardı aralarında. Romanın ilk sayfalarında görünmez bir el tarafından harekete geçirildiler... Ve tıpkı bir satranç oyununda olduğu gibi kimileri sadece bir iki kare ilerletildi, kimilerine çok önemli manevralar yaptırıldı, ama hepsi romanın seyrinde bir rol üstlendi.

“Bir mikrop temizlendi”

Öylece ölüp gidemeyiz, insanın en azından şarap ve şüre ihtiyacı vardır.

Yolda, Jack Kerouac

Leyla mezarlığa en son gelen oldu.

Kozlu Mezarlığı'nın en ücra köşesinde açılan çukurun etrafındaydılar. Sırtlarında işlemeli Şile bezinden bol bluzları, başlarında nakışlı şapka, bone veya çiçekten taçları, ellerinde çiçekleriyle... Leyla'nın tanımadığı biri bir gitar tutuyordu, en önde duran Tommy ise kırmızı kaplı kalınca bir kitap... Kimileri aralarında alçak sesle konuşuyor, kimileri de meraklı gözlerle etrafa bakıyordu. Leyla onlara karışmayıp biraz geride kalmayı tercih etti.

Kim buldu ve haber veriyse bir imam birkaç adım öne çıkıp dua okumaya başladı. Etrafındakiler anında suskunlaşıp dinlediler. İmam duasını bitirip geri çekilince, Tommy mezara yaklaştı. Onun, ortadan ayrılmış uzun sarı saçları ve uzun sakalı, dingin ve biraz da hüzünlü ifadesiyle, Rönesans dönemi portrelerdeki İsa'yı andırıldığını düşündü Leyla. Tommy ise bu benzetmeden habersiz, etrafına bakınıp İngilizce, “Müslüman'dan sonra, bir de Hıristiyan ve Yahudi duası okumak istiyoruz müsaade ederseniz” dedi ve kimse karşı çıkmayınca, elinde tuttuğu dua kitabına bakarak tane tane okumaya başladı:

“Our father, which art in heaven, Hallowed be thy Name. Thy kingdom comes... Thy will be done, in earth as it is in heaven.”¹

Kefenle sarılı beden usulca mezara indirilirken, *“For ever and ever”²* diye bitirdi.

Ardından oluşan sessizliği cılız bir hıçkırık delip geçti...

Ağlayan, bol ve uzun işlemeli bir gömleği, bir o kadar bol ve uzun siyah eteğin üstüne giyerek, her zaman yaptığı gibi kilolarını gizlemeye çalışan Lilian’dı. Yanında duran, onun tam aksine göze batacak kadar zayıf, gözlüklü, kıvrıkcık kızıl saçlı Alexis, kızın sırtını sıvazladı ve bir adım ilerleyip Fransızca, *“Ben de arkasından ‘Kadiş’ duasını okumak istiyorum”* dedi. Bu kez de, cüssesinden beklenmeyecek kadar gür ama ağlamaklı bir sesle, ezberden söylediği Aramice kelimeler yankılandı havada, tüyler ürpertici bir hüznle; Leyla, *“Hayret, bizim katıksız devrimci solcu Alexis, demek bu vesileyle Yahudiliğini hatırladı”* diye düşünmekten kendini alamadı...

Duası bitince Alexis Lilian’ı elinden çekerek mezara yaklaştı, bir kürek alıp tabutun üzerine toprak attı. Etrafındaki-ler de bunu beklercesine, yeni açılmış çukuru kürekler dolusu toprakla ve ellerinde tuttıkları karanfillerle kapatmak üzere, peşinden âdeta sıraya girdiler.

Lilian ise karanfilleri atarken, İngilizce Halil Cibran’dan bir özlü söz söyledi titreşim sesiyle:

“Ve deliliğimde hem özgürlüğü hem güvenliği buldum; yalnızlığın özgürlüğü ve anlaşılmazlığın güvenliğini, bizi anlayanlar bizden bir şeyleri tutsak ederler çünkü.”

Hemen ardından, önceden programlanmış gibi, gitar eşliğinde bir başkasının sesi duyuldu:

1. Göklerdeki Babamız, Kutsal olsun Senin adın. Krallığın gelsin Senin, gökte yerde arzun olsun.

2. Sonsuzluktan sonsuza dek.

Aşkın, isyanın, kayboluşların ve yeniden buluşmaların sesini duyuyor musunuz?

Değişim rüzgârlarının estiği 1960'lı yıllarda, dünyanın dört bir yanından gençler, Katmandu'ya doğru uzun ve zorlu bir yolculuğa koyuldular. Kimi için arayıştı bu yolculuk, kimisi için kaçış... Ama düşleri aynıydı: Daha özgür, daha adil, daha güzel bir dünya kurmak. Tarihe "hippiler" ya da "çiçek çocuklar" olarak geçen bu kuşak için İstanbul, bu büyük serüvenin en unutulmaz duraklarından biri olurken Sultanahmet'teki mütevazı bir muhallebici de dönemin simge mekânına dönüştü: Lale Pudding Shop.

Hippilerin yolu Türkiye'de, eşitsizliğe ve geri kalmışlığa karşı her türlü bedeli ödemeye hazır genç bir kuşağın arayışıyla kesişti: Ailesinin açtığı yaraları sarmak için ülkesinden kaçan Tommy, kendini sevecek bir Türk koca arayan Lilian, kansız devrim hayalleri kuran Alexis... Hayatını kaybetme pahasına hippilere öykünen Perran, kendini müziğe adayan Erol, her türlü değişime karşı çıkan muhafazakâr gazeteci Ogan... Ait olduğu farklı dünyaları hiçbirine ihanet etmeden birleştirmeye çalışan Leyla...

Romanlarında gerçeikle kurguyu ustalıkla harmanlayan Liz Behmoaras, *Lale Pudding Shop*'ta bir dönemin kalp atışlarını ve insanların birbirine değip sonra uzaklaşan yazgılarını şiirsel bir incelikle örüyor; herkesin kendi yoluna düştüğü ama bir süreliğine aynı masada soluklandığı zamanların hikâyesini anlatıyor...

